

**Вивчення вітамінного складу трави та кореневищ з коренями гравілату міського
Козира С.А., Кулагіна М.А., Михайленко О.А., Романова С.В.
Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна
botanika@nuph.edu.ua**

Необхідність комплексного використання рослин і наявність достатньої сировинної бази пояснює інтерес до вивчення такого представника флори України, як гравілат міський (*Geum urbanum*).

Гравілат міський – *Geum urbanum* зростає по всій території України і використовується у народній медицині як протизапальний, кровоспинний, в'язучий та заспокійливий засоби. Для цього вживають: внутрішньо – настій трави (1 чайна ложка сировини на 200 мл окропу, настоюють 10 хв.) п'ють по 1-2 склянки на день ковтками; відвар коріння (1 чайна ложка на 200 мл окропу, варять 10 хв.) п'ють по 1-2 склянки ковтками; порошок коріння по 1 г 3-4 рази на день з медом як відхаркувальний засіб; рідкий екстракт коріння (20-40г подрібненої сировини на 300 мл окропу, варять до половинної кількості попереднього об'єму рідини) по 1 столовій ложці через 1/2-1 годину при маткових кровотечах; настойку коріння (1:10) по 1 столовій ложці 3 рази на день при кислих катарах шлунка, що супроводяться печією; зовнішньо – олія (1 частину коріння настоюють 14 днів на 2 частинах олії) для змазування ясен, які кровоточать; відвар коріння для полоскань і ванн.

У народній медицині кореневища з коренями рекомендують при катарі шлунково-кишкового тракту (особливо при такому, який супроводжується температурою), при порушенні травлення, метеоризмі, простих і кривавих проносах, дизентерії, кишкових коліках, блюванні, при захворюванні печінки і жовчного міхура, при кашлі з інтенсивним виділенням мокроти, астмі та як засіб, що зменшує потовиділення при нічному потінні, поліпшує загальний стан організму при знесенні і заспокоює. До лікувально-профілактичного раціону корисно включати салати з молодого листя г. міського.

За об'єкти дослідження обрано трава (*Herba Gei urbani*) і кореневище з коренями (*Radix cum radicibus Gei urbani*), які були заготовлені в 20018-2019рр. у екологічно чистих районах на території Українських Карпат.

Ми вивчали вітамінний склад трави та кореневища цієї рослини з метою виявлення нових джерел біологічно активних речовин. Вміст жиро-та водорозчинних вітамінів в траві і кореневищах гравілату міського визначали відомими методиками: каротиноїди – спектрофотометрично, тіаміну хлорид та рибофлавін – флуорометрично, аскорбінову кислоту – тетриметрично.

Отримані дані показують, що вітамінний склад трави та кореневищ г. міського відрізняється. Так кількість каротину, тіаміну хлориду, рибофлавіну і аскорбінової кислоти в траві складає 15,79 мг/кг; 0,80 мг/кг; 3,69 мг/кг та 15,00 мг% відповідно, а показники вмісту каротиноїдів, вітамінів В₁, В₂ та С в кореневищах складають: 2,18 мг/кг; 0,40 мг/кг; 3,69 мг/кг і 4,60 мг% відповідно.

Найбільш багатий склад вітамінів спостерігається в траві гравілату міського, що дає підставу для подальшого дослідження цього виду сировини, як перспективної лікарської рослини. Отримані результати є можливим критерієм якості сировини, що дозволить рекомендувати збирати траву гравілату міського у екологічно чистих районах на території Українських Карпат.